

عنوان مقاله:

مقایسه بازده و ترکیبهای اسانس دو گونه مرزه *Satureja hortensis* L. و *Satureja rechingeri* Jamzad با استفاده از روش تقطیر و استخراج با سیال فوق بحرانی

محل انتشار:

مجله تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران، دوره 21، شماره 3 (سال: 1384)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

خدیجه عباسی - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه پیام نور

فاطمه سفیدکن - عضو هیات علمی موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع

یدالله یمینی - عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

جنس مرزه *Satureja* از خانواده نعناعیان می باشد و گونه های زیادی از آن در سرتاسر جهان پراکنده اند. این جنس در ایران ۱۵ گونه دارد که ۹ عدد از آنها انحصاری هستند. اسانس گونه های مختلف مرزه به دلیل دارا بودن کارواکرول از اهمیت ویژه ای برخوردارند. در این تحقیق به منظور بررسی تاثیر روش اسانس گیری بر میزان کارواکرول و در نتیجه کیفیت اسانس مرزه، اسانس دو گونه از این جنس به نامهای *Satureja hortensis* L. و *Satureja rechingeri* Jamzad به روش استخراج با روش سیال فوق بحرانی* (دی اکسید کربن) و روش تقطیر با آب مورد بررسی و مقایسه قرار گرفتند. اندامهای هوایی گیاه *S. hortensis* در زمان گلدهی کامل از ایستگاه تحقیقات البرز کرج و گیاه *S. rechingeri* از رویشگاه طبیعی خود در استان ایلام جمع آوری گردیدند و پس از خشک شدن در سایه و دمای محیط ابتدا به روش تقطیر با آب اسانس گیری شدند. بعد با روش سیال فوق بحرانی به دو صورت (با و بدون استفاده از اصلاحگر) از هر دو گیاه اسانس تهیه شد. اسانسهای حاصل با استفاده از دستگاه گاز کروماتوگرافی (GC) و گاز کروماتوگراف متصل شده به طیف سنج جرمی (GC/MS) مورد شناسایی کمی و کیفی قرار گرفتند. در اسانس *S. hortensis* حاصل از تقطیر ۱۷ ترکیب شناسایی شد که عمده ترین ترکیبها کارواکرول (۴۸.۱%) و گاما ترپینن (۳۸.۴%) بودند. در اسانسهای حاصل از استخراج با سیال فوق بحرانی ۹ ترکیب شناسایی شد که میزان کارواکرول آنها (۶۳.۴%-۵۷.۱%) نسبت به اسانس حاصل از تقطیر افزایش و گاما ترپینن (۳۲.۸%-۲۷%) کاهش یافته بود. در اسانس *S. rechingeri* حاصل از تقطیر ۲۰ ترکیب شناسایی شد که کارواکرول (۸۶.۶%) تنها ترکیب عمده بود. در اسانسهای حاصل از استخراج با سیال فوق بحرانی از این گونه ۶ ترکیب شناسایی شد که درصد کارواکرول (۹۵.۶%-۹۵%) در آنها افزایش نشان داد.

کلمات کلیدی:

Satureja hortensis, *Satureja rechingeri*, اسانس، کارواکرول، تقطیر، سیال فوق بحرانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1286784>

